

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 540/2025-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **JUDr. Ondreja Urbana, MBA, advokáta**, Červeňova 15, Bratislava, zastúpeného **URBAN & PARTNERS s.r.o.**, advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava I v konaní sp. zn. B2-4T/42/2022 takto

rozhodol:

1. Postupom Mestského súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. B2-4T/42/2022 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 47 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **500 eur**, ktoré mu **je** Mestský súd Bratislava I **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 9. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 47 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dodatkový protokol“) postupom mestského súdu v konaní označenom v záhlaví tohto nálezu. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prierahov a aby mu priznal finančné zadostučinenie 2 500 eur a náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol v trestnom konaní v septembri 2024 ako advokát ustanovený za obhajcu obvinenej. Trestná vec právoplatne skončila v novembri 2024 a sťažovateľ podal 19. novembra 2024 mestskému súdu návrh na priznanie trov povinnej obhajoby v sume 1 190,12 eur.

3. Vzhľadom na skutočnosť, že o návrhu nebolo rozhodnuté v zákonnej lehote 30 dní od podania návrhu v zmysle § 553 ods. 3 Trestného poriadku, sťažovateľ sa 10. júna 2025 obrátil na mestský súd so sťažnosťou na prešetrenie prierahov v trestnom konaní. V oznámení zo 7. júla 2025 sudca mestského súdu uviedol, že o jeho návrhu bolo rozhodnuté uznesením z 2. júla 2025. Proti tomuto uzneseniu bola 15. júla 2025 podaná sťažnosť, o ktorej rozhodol mestský súd uznesením z 2. októbra 2025.

4. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 540/2025-14 z 1. októbra 2025 prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ je toho názoru, že neefektívnym, nesústredeným a zdĺhavým postupom mestského súdu, keď od novembra 2024 nebolo o jeho návrhu právoplatne rozhodnuté, a to aj napriek tomu, že o jeho odmene a náhradách má byť rozhodnuté do 30 dní od podania návrhu, dochádza k porušeniu jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov. To vzhľadom na charakter jeho nároku vedie aj k porušeniu jeho majetkových ústavných práv. Zdôrazňuje, že rozhodnutie o jeho odmene a náhradách je jednoduché a k predĺženiu konania nijak neprispel.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

6. Predseda mestského súdu vo svojom vyjadrení uviedol, že mestský súd v napadnutom konaní nepochybil a koná v súlade s platnými právnymi predpismi. Uznesením z 2. júla 2025 bolo rozhodnuté o trovách právneho zastúpenia. Predmetné uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 16. júla 2025. Uznesením z 2. októbra 2025 mestský súd zamietol sťažnosť obvinenej proti už uvedenému uzneseniu, čím tak uznesenie, ktorým súd priznal sťažovateľovi trovy obhajoby, nadobudlo právoplatnosť. Zároveň žiada, aby ústavný súd zvážil dôvodnosť a primeranosť finančného zadostučinenia a nepriznal sťažovateľovi finančné zadostučinenie, a to najmä s ohľadom na skutočnosť, že v prejedávanej veci súd koná v súlade s platnými právnymi predpismi.

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

8. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu.

9. Z hľadiska povahy veci ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní nezistil existenciu právnej ani skutkovej náročnosti, keďže rozhodovanie o odmene a náhrade hotových výdavkov za obhajobu patrí do každodennej činnosti všeobecných súdov (II. ÚS 498/2024, III. ÚS 146/2025).

10. Sťažovateľ svojím správaním k vzniku prietáhov neprispel, hoci je pravdou, že o svoju vec sa intenzívne zaujímal až po odmietnutí jeho prvej ústavnej sťažnosti na prietahy v napadnutom konaní uznesením ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 321/2025 z 29. mája 2025 z dôvodu neprípustnosti sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) tak, ako to z vlastnej rozhodovacej činnosti zistil ústavný súd.

11. Pokiaľ ide o postup mestského súdu, bez potreby podrobných analýz je pre ústavný súd podstatné, že vyššia súdna úradníčka rozhodla o trovách obhajoby 2. júla 2025, teda po takmer ôsmich mesiacoch od predloženia návrhu vyúčtovania sťažovateľom. Toto obdobie bolo poznačené nečinnosťou mestského súdu, a to aj napriek tomu, že zo zákona mal rozhodnúť do 30 dní od podania návrhu vyúčtovania (§ 553 ods. 3 Trestného poriadku). O sťažnosti proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky z 15. júla 2025 právoplatne rozhodol mestský súd rozhodnutím z 2. októbra 2025, teda po 2 a pol mesiaci, čo takisto nemožno hodnotiť ako optimálny postup.

12. Ústavný súd už v tejto súvislosti judikoval, že prostredníctvom činnosti obhajcu (sťažovateľa) štát realizuje právo na právnu pomoc, resp. právo na obhajobu – a to aj v prípadoch povinnej obhajoby (§ 37 Trestného poriadku). Podanie návrhu na priznanie trov právneho zastúpenia možno vnímať ako vystavenie faktúry s lehotou splatnosti. Je oprávnením štátu prostredníctvom všeobecného súdu skontrolovať správnosť vyúčtovania, rovnako je ale povinnosťou štátu v primeranej lehote rozhodnúť o priznaní trov právneho zastúpenia. Nerozhodnutie o trovách právneho zastúpenia výrazne po lehote ustanovenej zákonom vytvára stav, keď sťažovateľ poskytne službu vopred a ide o službu, na ktorej poskytnutí má sám štát záujem, s tým, že štát jednostranne vnúti poskytovateľovi služby (advokátovi) zjavne neprimeranú lehotu splatnosti za poskytnuté služby, ktorá je navyše v rozpore so zákonom. Efektívne ide o jednostranne vynútené poskytnutie úveru štátu súkromnoprávnym subjektom (m. m. I. ÚS 279/2019, I. ÚS 123/2023).

13. Vzhľadom na všetky uvedené okolnosti prejednávanej veci, najmä dĺžku napadnutého konania v spojení s nečinnosťou mestského súdu, ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 ods. 2 charty.

14. Pokiaľ ide o namietané porušenie práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, podľa čl. 11 ods. 1 listiny a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ústavný súd v krátkosti konštatuje, že v prípade sťažovateľa nedošlo k úplnému zmareniu nadobudnutia vlastníctva k peniazom predstavujúcim odmenu za právne zastupovanie, ale len k značnému oddialeniu nadobudnutia tejto peňažnej sumy (m. m. IV. ÚS 126/2019, II. ÚS 38/2021, I. ÚS 123/2023). Taktiež je potrebné prihliadať na skutočnosť, že sťažovateľ má prípadne možnosť uplatniť si náhradu škody, ktorá mu vznikla v dôsledku oneskoreného vyplatenia predmetnej peňažnej sumy. Vzhľadom na uvedené ústavný súd tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel.

15. Keďže v sťažovateľovej veci už bolo právoplatne rozhodnuté, nebol dôvod, aby ústavný súd vyslovil príkaz konať bez zbytočných prietáhov v zmysle § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

V.

Primerané finančné zadost'učinenie

16. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal o priznanie finančného zadost'učinenia 2 500 eur.

17. Vzhľadom na konštatované zbytočné prietahy v postupe všeobecného súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy najmä charakter predmetu konania a jeho význam pre sťažovateľa, ako aj celkovú dĺžku napadnutého konania, resp. obdobie právnej neistoty sťažovateľa, neefektívnosť všeobecného súdu a všetky okolnosti daného prípadu, majú na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadost'učinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, ústavný súd považoval priznanie finančného zadost'učinenia 500 eur za primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 2 výroku nálezu). Vo zvyšnej časti návrhu na priznanie finančného zadost'učinenia nevyhovel (bod 3 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

18. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

19. Z citovaného ustanovenia teda nevyplýva obligatórna povinnosť priznania trov konania sťažovateľovi, ak bolo ústavným súdom vyslovené porušenie jeho práv postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci.

20. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sa dal v konaní pred ústavným súdom, v ktorom namieta porušenie v bode 1 uvedených práv, zastúpiť advokátskou kanceláriou (ktorej jedným

zo spoločníkov a konateľov je aj sťažovateľ). Vzhľadom na postavenie sťažovateľa ako advokáta, a teda osoby kvalifikovanej na spísanie a podanie ústavnej sťažnosti, nemožno priznanie trov považovať za hospodárne a účelné z pohľadu nákladov konania. To platí o to viac, že ide konanie, v ktorom nemožno počítať s procesným rizikom spojeným s povinnosťou náhrady trov konania protistrany.

21. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že v tejto veci nie je odôvodnené, aby sťažovateľovi bola priznaná náhrada trov konania (bod 3 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu